# USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **I. M.,** zast. Mgr. Helenou Pindejovou, advokátkou se sídlem Brno, Milady Horákové 1957/13, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje,** se sídlem Sokolov, Karla Hynka Máchy 1266, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 2. 2022, č. j. 33 A 3/2022 - 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené opatrovnici žalobce Mgr. Heleně Pindejové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6 800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

## Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2022, č. j. KRPK-92277-76/ČJ-2021-190022. Tímto rozhodnutím žalovaný prodloužil dobu trvání zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění stanovenou rozhodnutím ze dne 5. 12. 2021, č. j. KRPK-92277-30/ČJ-2021-190022, o dalších 60 dnů na celkových 120 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, a to podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Krajský soud vycházel ze zjištění, že žalobce přicestoval na území České republiky ilegálně, byly u něj nalezeny padělané osobní doklady a sám žalobce prohlásil, že v České republice nehodlá zůstat – chce se dostat na území Spolkové republiky Německo, kde zamýšlí požádat o azyl. Důvodem pro zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění byla tedy obava, že mírnější donucovací opatření by nebyla účinná, neboť hrozí, že žalobce

nevycestuje a bude mařit či stěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Ministerstvo vnitra vydalo dne 5. 12. 2021 závazné stanovisko k možnosti vycestování žalobce do Iráku, jímž tuto možnost aprobovalo. Žalobce byl ode dne 6. 12. 2021 zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců Balková. Správní vyhoštění z území členských států Evropské unie podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců uložil žalovaný žalobci rozhodnutím ze dne 10. 12. 2021, č. j. KRPK-92277-52/ČJ-2021-190022, přičemž stanovil dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, na 1 rok. Doba k vycestování žalobce byla stanovena ve lhůtě 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaný dne 11. 1. 2022 telefonicky urgoval Ředitelství služby cizinecké policie ohledně sdělení výsledku ověření totožnosti žalobce. V reakci na to Ředitelství služby cizinecké policie sdělilo, že požádalo dne 21. 12. 2021 Velvyslanectví Irácké republiky o ověření totožnosti žalobce a vykonání konzulárního pohovoru. Jedině Velvyslanectví Irácké republiky může žalobci po jeho ztotožnění vydat náhradní cestovní doklad. V praxi se jedná o zdlouhavý, avšak ne nemožný proces, který do jisté míry závisí také na součinnosti ztotožňovaného cizince, neboť nezbytnou podmínkou pro vystavení náhradního cestovního dokladu je ochota ověřované osoby vrátit se dobrovolně do země původu.

[3] Při vlastním posouzení věci krajský soud v prvé řadě upozornil na čl. 15 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, podle něhož platí, že zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Pokud přestane existovat reálný předpoklad pro vyhoštění nebo pominou podmínky uvedené v odst. 1 odkazovaného ustanovení, ztrácí zajištění opodstatnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna. Žalovaný se dle názoru krajského soudu při prodloužení zajištění žalobce uvedenými požadavky (promítnutými rovněž do vnitrostátní úpravy) řídil a reflektoval zákonný požadavek stanovit dobu zajištění tak, aby bylo vycestování uskutečnitelné v době trvání zajištění. Přihlédl rovněž k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění, přičemž zohlednil rozhodující podíl žalobce na přetrvávající nejasnosti ohledně jeho totožnosti, a to v kontextu § 128 zákona o pobytu cizinců, podle kterého výkon správního vyhoštění podle může být realizován až v návaznosti na zjištění totožnosti žalobce a vydání náhradního cestovního dokladu. S ohledem na tyto skutečnosti shledal krajský soud dobu, o kterou bylo zajištění žalobce prodlouženo, přiměřenou. Přestože se žalobce odmítá vrátit do země původu, není dle krajského soudu možné postavit najisto, že v době zajištění není vyhoštění proveditelné. K tomu krajský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména na usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010–150, č. 2524/2012 Sb. NSS, podle něhož lze účelu prodloužení zajištění dosáhnout i tehdy, je-li vyhoštění méně pravděpodobné než jeho nemožnost.

[4] Jako účelovou označil krajský soud argumentaci žalobce ohledně negativní změny jeho zdravotního stavu, neboť v průběhu správního řízení tvrzené zdravotní potíže (dlouhodobé problémy s páteří a ucpáváním žil) i přes výslovný dotaz neuvedl a zmínil pouze lehké astma. Nadto byl žalobce v dosavadním průběhu zajištění několikrát lékařským personálem testován na přítomnost viru COVID-19, přičemž ze spisu nevyplývá, že by požádal o poskytnutí pomoci v souvislosti s tvrzenými komplikacemi.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel nepopírá aplikovatelnost judikaturních závěrů odkazovaných krajským soudem, má však za to, že krajský soud (potažmo žalovaný) měl na jejich základě dospět k opačnému závěru, a sice, že nejsou dány důvody pro prodloužení zajištění, neboť nesprávně posoudil otázku realizovatelnosti správního vyhoštění. Jestliže irácký státní příslušník nesouhlasí s dobrovolným návratem do země původu, nebude mu Velvyslanectvím Irácké republiky vystaven náhradní cestovní doklad. Vzhledem k tomu, že stěžovatel dal v průběhu správního řízení najevo, že se nechce do země původu vrátit, a nic nenasvědčovalo tomu, že by souhlasil s dobrovolným návratem do vlasti, je nemožné, aby mu byl vydán náhradní cestovní doklad. Prodloužení jeho zajištění je proto nezákonné. Závěr, že míra realizovatelnosti správního vyhoštění je nízká, přesto ne nereálná, je dle stěžovatele nepřezkoumatelný a v rozporu se zjištěným skutkovým stavem.

[7] Stěžovatel nesouhlasí ani se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s námitkou ohledně změn jeho zdravotního stavu. Tvrzení stěžovatele nelze považovat za účelové jen proto, že ve správním řízení netvrdil existenci zdravotních obtíží. Vzhledem k tomu, že stěžovatel neovládá český jazyk, není vyloučeno, že se mu nepodařilo zpravit zdravotnický personál o zdravotních komplikacích. V žalobě stěžovatel uvedl, že se u něj zdravotní obtíže objevují opakovaně, ale je třeba je řešit až po několika měsících; nelze tedy vyloučit, že se mohly projevit až v průběhu zajištění. V takovém případě jsou dány důvody pro prolomení principu vázanosti soudu skutkovým a právním stavem v době rozhodnutí správního orgánu, ve smyslu závěrů plynoucích z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019–48, a ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019–50. Změna zdravotního stavu je novou skutečností, kterou se měl krajský soud zabývat, nikoli ji nepřezkoumatelným způsobem zamítnout jako účelovou.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že zajištění stěžovatele již bylo ukončeno a že se ztotožňuje se závěry krajského soudu.

[9] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006–39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu existuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení ve smyslu uvedeném pod bodem (4) půjde především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě

pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu zdejší soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021–28).

[10] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Ani jednu ze situací popsaných v předcházejícím odstavci Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci neshledal na základě níže uvedených důvodů.

[11] Stěžovatel nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku kasační soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. Stěžovatel (zastoupen právním profesionálem) ostatně sám k přijatelnosti kasační stížnosti ničeho neuvádí, ačkoliv je v jeho zájmu, aby odůvodnil, proč je v jeho případě kasační stížnost přijatelná a zdejší soud by se jí měl věcně zabývat. Nicméně Nejvyšší správní soud posuzuje otázku přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech stanovených v § 104a odst. 1 s. ř. s. z úřední povinnosti, tedy i v případech, v nichž stěžovatel k přijatelnosti nic určitého neuvede, jako je tomu právě v této věci.

[12] Z obsahu kasační stížnosti lze věcně uchopit tři argumenty: (i) tvrzení o nerealizovatelnosti správního vyhoštění, v jehož důsledku nemůže dojít k naplnění účelu zajištění, (ii) nepřezkoumatelnost závěrů krajského soudu a (iii) výtku, že krajský soud nezohlednil změny zdravotního stavu stěžovatele.

[13] Pokud jde o první kasační námitku, její podstatou je tvrzení, že jak krajský soud, tak žalovaný nesprávně vyhodnotili pravděpodobnost naplnění účelu zajištění v době jeho trvání, neboť bez souhlasu stěžovatele s návratem do země původu mu nebude vydán náhradní cestovní doklad, pročež nebude možné realizovat správní vyhoštění. Z pohledu projednávané věci je podstatné, že stěžovatel nesprávné posouzení této konkrétní otázky v žalobě vůbec nenamítal, jakkoli je evidentní, že mu v tom nic nebránilo, neboť žalovaný se pravděpodobností naplnění účelu zajištění (včetně míry pravděpodobnosti vydání cestovního dokladu) ve svém rozhodnutí explicitně zabýval. Žalobní argumentace stěžovatele byla postavena toliko na tvrzené *nepřezkoumatelnosti* rozhodnutí žalovaného, který měl *nedostatečně* odůvodnit své závěry o přiměřenosti prodloužení doby zajištění o 60 dnů; stěžovatel tedy nenamítal *nemožnost realizace správního vyhoštění* (v důsledku nemožnosti zajištění jeho cestovního dokladu). Uplatnění této námitky až v řízení o kasační stížnosti je nepřípustné, jak vyplývá z § 104 odst. 4 s. ř. s., podle kterého je kasační stížnost nepřípustná, *opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud nemohl touto kasační námitkou věcně zabývat.

[14] Stěžovatel [ad (ii)] namítá nepřezkoumatelnost závěrů krajského soudu, pokud jde o existenci zákonných důvodů pro prodloužení zajištění; pokud by tato námitka byla důvodná, mohla by představovat *zásadní pochybení* krajského soudu ve smyslu uvedeném

v odst. [9], v bodě 4). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že aby bylo rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za (ne)správné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za (ne)důvodnou (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 72, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Za nepřezkoumatelné je třeba považovat zejména rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných námitek, respektive není-li z odůvodnění rozhodnutí zřejmé, proč nepovažoval soud žalobní argumentaci za důvodnou, a to zejména jedná-li se o klíčovou právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Nedostatkem důvodů nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze absenci důvodů, na nichž stojí *ratio decidendi* soudu. Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí.

[15] Krajský soud se žalobní argumentací stěžovatele zabýval dostatečně podrobně na stranách 6–7 napadeného rozsudku; nutno dodat, že celková žalobní argumentace stěžovatele čítá zhruba jednu stranu textu. Proti argumentům žaloby postavil krajský soud vlastní ucelenou argumentaci, přičemž je zcela zřejmé, o jaké úvahy opřel své závěry o zákonnosti rozhodnutí žalovaného. Krajský soud přitom neopomněl vypořádat některou z námitek stěžovatele a jeho úvahy jsou srozumitelné, logické a vnitřně konzistentní. Lze připomenout, že pouhý nesouhlas stěžovatele se způsobem, jakým krajský soud věcně posoudil některou z nastolených otázek, neznamená nepřezkoumatelnost rozsudku. Ve světle uvedených úvah dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti netrpí.

[16] Poslední projednatelnou námitkou tak zůstává tvrzení stěžovatele, že se krajský soud nezabýval změnami jeho zdravotního stavu. Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatel v žalobě tvrdil toliko, že „*o propuštění žádá rovněž s ohledem na jeho zdravotní stav. Žalobce má dlouhodobě problémy s páteří a dále také s ucpáváním žil. Mimo zajištění musí každých cca 5 měsíců podstupovat transplantace krve*“. V předchozím průběhu správního řízení přitom stěžovatel netvrdil existenci zdravotních potíží (kromě astmatu); z obsahu správního spisu vyplývá, že zdravotní dokumentaci, kterou chtěl jejich existenci prokázat, zaslal stěžovatel žalovanému až dne 8. 3. 2022, tedy asi dva týdny po vydání napadeného rozsudku, krajský soud proto z povahy věci nemohl přihlédnout k jejímu obsahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 193/2019–48). Co se týče odkazovaných rozsudků tohoto soudu č. j. 9 Azs 193/2019–48 a č. j. 6 Azs 170/2019–50, v tehdy posuzovaných případech byly zajištěné stěžovatelky pro zdravotní obtíže hospitalizovány a následně diagnostikovány, což bylo z obsahu zdravotnické dokumentace známo i soudu, který v těchto věcech rozhodoval. Nejvyšší správní soud nijak nerozporuje své stanovisko vyslovené v rozsudku č. j. 9 Azs 193/2019–48, že „*městský soud, pokud měl závažné informace, které nasvědčovaly tomu, že se stěžovatelčin zdravotní stav po vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného zásadně zhoršil a že by již splňovala definici zranitelné osoby ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, neměl odmítnout tyto informace jakkoli zohlednit*“, případ stěžovatele v nyní projednávané věci se však liší tím, že krajský soud nedisponoval příslušnou zdravotnickou

dokumentací, která by mohla prokázat výskyt tvrzených potíží, pročež neměl ani závažné informace svědčící o zásadním zhoršení zdravotního stavu stěžovatele. Námitka stěžovatele proto zůstala v době rozhodování krajského soudu pouze v rovině obecných tvrzení, jejichž pravdivost nemohl krajský soud objektivně posoudit a případně k nim přihlédnout jako k novým skutečnostem ospravedlňujícím prolomení zásady obsažené § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož vychází soud při přezkoumání správního rozhodnutí ze skutkového stavu, který tu byl v době vydání předmětného rozhodnutí. Měl-li stěžovatel skutečně dlouhodobé zdravotní problémy vyžadující pravidelnou lékařskou péči, je s podivem, že tyto skutečnosti neuvedl při výslechu, přestože byl na svůj zdravotní stav přímo dotázán. Argument stěžovatele, že není vyloučeno, že se mu pro jazykovou bariéru nemuselo podařit zpravit zdravotnický personál, je čistou spekulací, která ostatně nemá svůj předobraz v žalobě.

[17] Lze tedy uzavřít, že otázka nutnosti zohlednit i v daném typu řízení případné změny zdravotního stavu zajištěné osoby již je judikována; krajský soud rozhodl v souladu s touto judikaturou, jestliže uvedl, že je tvrzení žalobce účelové, neboť v průběhu celého řízení tvrzené zdravotní potíže netvrdil, ani nepožadoval lékařské ošetření. Krajský soud si ostatně nemohl učinit objektivní úsudek o zdravotním stavu stěžovatele jen na základě jeho ničím nepodloženého tvrzení.

[18] Jak plyne z výše uvedeného, v projednávané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popřípadě byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Krajský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[19] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., tedy podle procesního úspěchu účastníků (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020–33, část III. 4.; č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Náhrada nákladů řízení tak nebyla přiznána žádnému z účastníků.

[21] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 16. 5. 2022, č. j. 3 Azs 90/2022–28, ustanovil stěžovateli opatrovnicí v řízení o kasační stížnosti advokátku Mgr. Helenu Pindejovou. Ustanovené zástupkyni náleží odměna za dva úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu zastoupení a sepsání doplnění kasační stížnosti ze dne 30. 6. 2022 [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „advokátní tarif“]. Za tyto úkony jí náleží odměna dle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 advokátního tarifu ve výši 3 100 Kč za každý z nich, tj. celkově 6 200 Kč. K úkonům právní služby se přiznává náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč, tj. celkem 600 Kč. Odměna advokátky za zastupování v řízení o kasační stížnosti tak činí částku 6 800 Kč. Daň z přidané hodnoty netvoří součást těchto nákladů, neboť zástupkyně stěžovatele nedoložila,

že je jejím plátcem (§ 14a odst. 1 advokátního tarifu). Odměna jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatele nese stát (§ 35 odst.10, věta první za středníkem s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2023

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu